

Dwars door de duinen

Nieuwtjes en weetjes over planten, dieren en duinen

Laat de Rottums maar schuiven...

Op de voorgrond Rottumeroog, op de achtergrond Zuiderduin. Foto: <https://beeldbank.rws.nl> Rijkswaterstaat/Joop van Houdt

Ruim twintig jaar geleden werd met het kustonderhoud aan Rottumeroog en Rottumerplaat gestopt. De natuur kreeg het op deze onbewoonde Waddeneilanden voor het zeggen. Sinds 1989 worden de ontwikkelingen op de voet gevolgd door onderzoeksinstituut Deltares. De eilandjes blijken flink te wandelen, maar worden niet kleiner. Beide Rottums schuiven op in oostelijke richting. Rottumeroog verplaatst ook naar het zuiden. De duinen op de eilandjes schuiven mee en worden steeds natuurlijker. Er zijn geulen ontstaan van de Noordzee naar de kwelders achter de duinen. De verwachting is dat de eilanden ondanks alle veranderingen en het ontbreken van kustbeheer gewoon blijven bestaan. Natuurlijke kustdynamiek in optima forma.

De roerdomp als duinbroedvogel

De laatste jaren duiken er steeds meer broedende roerdompen op in de duinen. Ze zaten 'altijd' al in de rietkragen van de Horsmeertjes op Texel. Nu broeden ze in ongeveer acht duinge-

Roerdomp. Foto: René van Rossum

bieden. Naast Texel is het meeste 'gehoemp' van roerdompen met een territorium te horen op Ameland, in de Amsterdamse Waterleidingduinen, in Meijndel en Berkheide. In 2014 was er zelfs een in het kleine duingebied 'De Banken' bij 's-Gravenzande. Met in totaal twintig tot vijftientwintig paar broedt nu bijna een tiende van alle Nederlandse roerdompen in de duinen.

Keizersmantel nieuw in Meijndel

De verwachtingen waren al een paar jaar hooggespannen: zou de keizersmantel vanuit de Amsterdamse Waterleidingduinen, waar inmiddels een populatie voorkomt, ook het duingebied Meijndel bij Wassenaar weten te bereiken? En ja, afgelopen zomer, trof Adri Remeeus deze fraaie dagvlinder tijdens het lopen van een vlindertelroute aan, nectar drinkend van koninginnenkruid. Ook elders in Meijndel zijn enkele exemplaren gezien, waaronder twee parende exemplaren. De kans is dus groot dat deze vlinder hier ook volgend jaar weer vliegt. De keizersmantel leeft in bosachtige landschappen met veel bloemrijke bosranden. De rupsen leven van viooltjes zoals bosviooltje en maarts viooltje.

Keizersmantel. Foto: Joost van der Sluijs

Honingorchis terug

Het Kennemerstrand bij IJmuiden heeft zich in amper twintig jaar tijd ontwikkeld tot een van de beste natte duinvalleien langs de Nederlandse kust. Regelmatig vestigen zich nieuwe topsoorten. Afgelopen zomer werden voor het eerst een aantal exemplaren van de zeer zeldzame honingorchis gevonden. Dit orchideetje komt op dit moment verder alleen nog voor in het Lauwersmeer-gebied. Honingorchis is een van de kleinste wilde orchideeën van ons land. Het dankt zijn naam aan de honingachtige geur van de bloemen. Vijftien jaar geleden verdween het uit de aangrenzende Kennemerduinen en rond 2004 uit de duinen van Schiermonnikoog. De vestiging van de honingorchis is een succes van de vrijwilligersgroep 'Vrienden van het Kennemerstrand' die deze duinvallei deskundig en eigenhandig beheert.

Honingorchis. Foto: Johan Dierckx www.diversitasnaturae.be

Zeehonden grijpen hun kans

Het opspuiten van nieuwe duinen en stranden voor de zeedijk tussen Petten en Camperduin verloopt in hoog tempo. De nieuwe rij duinen krijgt al duidelijk vorm. De werkzaamheden trekken niet alleen veel nieuwsgierige bezoekers. Duizenden meeuwen azen op krabbetjes, schelpdieren en zeepijlen die met het nieuwe zand meekomen. Op de brede stranden en zandplaten liggen vaak tientallen zeehonden te luieren. De meeste zijn gewone zeehonden, maar er zitten ook grijze zeehonden tussen. Elders in dit nummer meer over dit bijzondere kustproject.

Gewone zeehond. Foto: Joost van der Sluijs

www.welkevogelisdit.nl

Vrienden en bekenden die graag in de duinen wandelen vragen ons regelmatig of wij weten welke vogel zij gezien hebben. "Hij was bruin, niet zo groot maar ook niet zo klein." Meestal komen

we er niet uit. Gelukkig is er nu de website 'welkevogelisdit.nl'. In een paar stappen ben je bij de vogel die je hebt gezien. Eerst vul je de hoofdkleur in. Daarna het globale 'vogeltype': meeuw, specht, zangvogel, etc. Dan kun je eventueel nog verder verfijnen. Tenslotte verschijnen foto's van de vogels die je gezien zou kunnen hebben. Er staan inmiddels 330 Nederlandse soorten op, meer dan genoeg voor de minder gevorderde vogelaar. Goed kijken blijft natuurlijk wel geboden.

Zandparasolzwam in buitenduin AWD

Najaar 2014 leverde weer een hele reeks bijzondere vondsten van paddenstoelen op. Zo werd direct achter de zeereep van de Amsterdamse Waterleidingduinen de zandparasolzwam gevonden. Het is een echte specialist van dynamische zeeduinen. Hij was pas één keer eerder, in 2002, in Nederland gevonden, toen in 'De Kerf', een natuurherstelproject in de buitenduinen bij Bergen.

Zandparasolzwam. Let op de lilabruine schubben en banden onderaan de steel. Foto: Alfons Vaessen

Oproep

Maak jij wel eens foto's van de duinen?

Voor een nieuwe rubriek op onze Facebookpagina zijn we hiernaar op zoek. Stuur ons jouw mooiste foto in een bericht (amateurfoto's zijn ook welkom). Misschien kiezen we die van jou uit en krijgt hij een plaatsje op onze pagina. Meer informatie vind je op www.facebook.com/stichtingduinbehoud.